

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ТА
МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Кафедра початкової і спеціальної освіти

**Щоденник практиканта-стажиста
з виробничої практики в закладах фахової передвищої, вищої освіти**

Спеціальність 016.01 Спеціальна освіта (Логопедія)

Група _____

П.І.Б. _____

м. Запоріжжя, 2023

Щоденник практиканта-стажиста з виробничої практики в закладах фахової передвищої, вищої освіти. Спеціальність 016.01 Спеціальна освіта (Логопедія) / Уклад.: С.М.Дубяга. Запоріжжя: МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2023. 31 с.

Щоденник практиканта-стажиста є обов'язковим звітним документом і відображає зміст та рівень підготовки здобувача до практичної діяльності в закладах фахової передвищої, вищої освіти.

Під час проведення виробничої практики щоденник знаходиться в практиканта та заповнюється ним. За вимогою керівників практики надається здобувачем для перевірки. Після закінчення практики цей документ, поряд з іншими, подається на кафедру початкової і спеціальної освіти.

I КУРС
(освітній ступінь магістра)

**ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ, ВИЩОЇ
ОСВІТИ**

Мета виробничої практики полягає в підготовці їх до функцій викладача; забезпеченні умов для закріплення фахових, педагогічних та психологічних знань, формування професійних умінь безпосередньо на робочому місці викладача закладу фахової передвищої та вищої освіти.

Об'єкти виробничої практики: заклади фахової передвищої, вищої освіти.

Термін виробничої практики: 3 тижні.

Під час виробничої практики студент виконує обов'язки викладача-стажиста випускової кафедри.

Завданнями виробничої практики є:

- формувати професійну компетентність у майбутніх викладачів ЗВО у процесі фахової підготовки.
- ознайомлення з:
 - формами та методами викладання, з передовим педагогічним досвідом викладачів;
 - документацією викладачів, особливостями планування роботи кафедри, специфікою організації лекційних та практичних занять;
 - тематикою та результатами науково-дослідної роботи кафедри;
 - особливостями організації і системою виховної роботи кафедри, профспілкової роботи в студентських групах, особливостями роботи кураторів.
- підготувати та провести 5 лекцій та 5 практичних занять, з них по 2 заняття залікових. Визначити самостійно та реалізувати дидактичну, виховну та розвивальну мету лекції або практичного заняття;
- обґрунтовано вибирати і використовувати сучасні засоби навчання;
- представити розроблений самостійно силабус з однієї дисципліни;
- організовувати спілкування студентів академічної групи, де магістрант виступає в якості куратора-стажера;
- здійснювати аналіз і самоаналіз лекцій та практичних занять;
- формувати потребу в самоосвіті, самовихованні та підвищенні своєї кваліфікації;
- розвивати творчий підхід до викладацької роботи.

Зміст виробничої практики включає навчально-методичну, науково-дослідну і виховну роботу.

Навчально-методична робота:

- ознайомлення з наявною навчально-методичною літературою, дидактичним і технічним забезпеченням навчального процесу; плануванням роботи кафедри; документацією викладачів; плануванням і організацією лекційних та

- практичних занять;
- відвідування не менше ніж 5 лекцій та 5 практичних занять керівника чи кращих викладачів;
 - самостійне проведення 2 залікових лекцій, 2 практичних занять за фахом. (Примітка. Методичні розробки проведення лекції або практичних занять попередньо рецензуються керівником).

Науково-дослідна робота:

- ознайомлення з науково-дослідною роботою кафедри;
- допомога студентам у підготовці доповідей, тез або рефератів на університетську наукову конференцію; робота в наукових гуртках, тощо;
- використання наукових принципів, методів, форм при підготовці і проведенні практичних занять;
- розробка наукової теми за спеціальністю.

Виховна робота:

- ознайомлення з організацією і системою виховної роботи кафедри, профспілковою роботою в студентських групах, роботою кураторів;
- участь у виховній роботі зі студентами;
- виступ на кураторській годині або у студентському гуртожитку.

За час виробничої практики здобувач повинен оволодіти такими професійними компетентностями:

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК-3. Здатність працювати в команді.

ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК-9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності спеціальності:

СК-1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, зокрема з тяжкими порушеннями мовлення.

СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК-6. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності, приймати рішення та продовжувати навчання та/або підвищення професійної кваліфікації відповідно до наявних потреб і запитів.

СК-7. Здатність до організації освітнього процесу в спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти, закладах фахової передвищої, вищої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

СК-8. Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища.

СК-9. Здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, в тому числі інклюзивного освітнього середовища в закладах ЗДО, ЗЗСО, ІРЦ, фахової передвищої та вищої освіти.

Програмні результати навчання

РН 2. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, створення нових та удосконалення традиційних технологій викладання і супроводження та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

РН 3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.

РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.

РН 8. Приймати ефективні рішення з питань спеціальної та інклюзивної освіти, у тому числі в складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати їх розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, зокрема, вимоги споживачів; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

РН 9. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

РН 11. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері спеціальної та інклюзивної освіти та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

РН 12. Організовувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища.

РН 13. Розробляти та реалізовувати заходи зі створення безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, забезпечувати його якість та ефективність освітнього процесу з урахуванням особливих освітніх потреб, можливостей та здібностей дітей.

РН 14. Створювати та реалізовувати наукові розробки та/або освітні проекти, спрямовані на підвищення якості організації освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами.

Викладач-стажист виконує такі види роботи:

- складає індивідуальний план проходження практики, який перевіряється та затверджується керівником;
- опрацьовує рекомендовану літературу, вивчає документацію кафедри та

- викладача;
- відвідує не менше 5 лекцій, 5 практичних занять та аналізує їх;
 - вивчає організацію самостійної роботи студентів з конкретних дисциплін, вносить пропозиції щодо її удосконалення;
 - розробляє плани-конспекти лекції і практичних занять, що будуть проведені самостійно, та здійснює їх самоаналіз;
 - відвідує заняття інших магістрантів-практикантів, бере участь в їх обговоренні;
 - бере участь у засіданнях кафедри, методичній роботі, навчально-виховних заходах, що на час стажування відбуваються у вищому навчальному закладі;
 - відвідує консультації наукового керівника;
 - займається самоосвітою з фаху, педагогіки та психології вищої освіти ;
 - готує наукову доповідь, магістерську роботу;
 - працює зі студентами в якості куратора.

Форма контролю

Виробнича практика закінчується диференційованим заліком, на який здобувач подає звітну документацію.

Звітна документація:

1. Індивідуальний план роботи стажиста (ДОДАТОК 1).
2. Силабус однієї з дисциплін.
3. Конспекти двох залікових лекцій (ДОДАТОК 2).
4. Методичні розробки двох практичних занять (ДОДАТОК 3).
5. Аналіз і самоаналіз 5 лекцій та 5 практичних занять (ДОДАТОК 4, ДОДАТОК 5)
6. Індивідуальне завдання на науково-дослідну роботу.
7. Тези або доповідь за темою проведеного дослідження або текст наукової статті.
8. Звіт про роботу в науковому гуртку кафедри початкової і спеціальної освіти.
9. Конспект виховного заходу зі здобувачами академічної групи.
10. Орієнтовний план роботи куратора академічної групи на семестр.
11. Контрольно-облікова книжка, що містить звіт про проходження виробничої практики.
12. Фото, відеоматеріали за період проходження виробничої практики.

Звіт про виробничу практику відображає роботу, здійснену студентом під час її проведення.

Він починається короткою характеристикою навчального закладу (тип, місце розташування, особливості студентського та педагогічного колективу, традиції, організація педагогічного процесу тощо).

Звіт готується на основі індивідуального плану, який складається на кожний день.

Критерії оцінювання:

Зміст науково-виробничого стажування	Бали
Навчально-методична робота	50 б.
Індивідуальний план роботи практиканта-стажиста	1
Навчально-методичний комплекс з дисципліни	9
- навчальна програма	1
- робоча програма	1
- технологічна картка	1
- план лекції	1
- план практичного заняття	1
- план самостійної роботи (1)	1
- ІНДЗ	1
- перелік питань для остаточного контролю знань студентів	1
- тести	1
Відвідування лекцій та практичних занять з аналізом і самоаналізом (не менше ніж 5 лекцій та 5 практичних занять)	1 бал за одне заняття
Самостійне проведення 1 залікової лекції та 2 залікових практичних занять з розробленими методичними матеріалами:	10 балів за одне заняття × 3
- конспект лекції чи практичного заняття (<i>оформлений відповідно до методичних рекомендацій до НМК</i>)	2
- розкрито зміст лекції чи практичного заняття	6
<i>знання програмного матеріалу, досягнення мети заняття</i>	2
<i>дотримано структуру лекції чи практичного заняття</i>	2
<i>вибір оптимальних методів та прийомів викладу матеріалу</i>	2
- презентація, картки, схеми, відеоматеріали тощо	2
Науково-дослідна робота	25 б.
Індивідуальне завдання на науково-дослідну роботу (магістерську)	2
Участь у наукових конференціях:	6
- у зарубіжних	3
- у міжнародних (всеукраїнських)	2
- в інших	1
Тези або доповідь за темою проведеного дослідження або текст наукової статті:	6
- у зарубіжних виданнях	3
- у міжнародних (всеукраїнських)	2
- в інших	1
Участь у роботі студентського наукового гуртка:	6
- розробка заходу	2
- проведення засідання	2
- проведення майстер-класу за темою свого наукового дослідження	2
Допомога студентам у підготовці:	5
- наукової статті	3
- тез	2

- доповіді	1
Виховна робота	20 б.
Орієнтовний план роботи куратора академічної групи на семестр	2
Конспект виховного заходу зі студентами академічної групи	3
- належне оформлення конспекту	2
- наявність наочності до заходу	1
Проведення організаційно-виховної години	5
- досягнення мети	1
- складання прес-релізу на сайт університету	2
- наявність наочності	1
- надання студентом фото -, відеоматеріалів	1
Відвідування гуртожитку (2 відвідування)	2
Аналіз виховного заходу колег-практикантів	2
Проведення заходу в гуртожитку	6
- досягнення мети заходу	1
- належне оформлення конспекту заходу (відповідно до вимог)	1
- складання прес-релізу на сайт університету	2
- наявність наочності до заходу	1
- надання практикантом фото -, відеоматеріалів	1
Оформлення документації	5 б.
Разом	100 б.

Індивідуальний план роботи практиканта на перший тиждень виробничої практики

День тижня	Вид роботи	Зміст роботи магістранта	Відмітка про виконання
понеділок	Навчально-методична		
	Науково-дослідна		
	Виховна		
вівторок	Навчально-методична		
	Науково-дослідна		
	Виховна		

середа	Навчально-методична		
	Науково-дослідна		
	Виховна		
четвер	Навчально-методична		
	Науково-дослідна		
	Виховна		
п'ятниця	Навчально-методична		
	Науково-дослідна		

	Виховна		
--	---------	--	--

Індивідуальний план роботи практиканта на другий тиждень виробничої практики

День тижня	Вид роботи	Зміст роботи магістранта	Відмітка про виконання
понеділок	Навчально-методична		
	Науково-дослідна		
	Виховна		
вівторок	Навчально-методична		
	Науково-дослідна		
	Виховна		

середа	Навчально-методична		
	Науково-дослідна		
	Виховна		
четвер	Навчально-методична		
	Науково-дослідна		
	Виховна		
п'ятниця	Навчально-методична		
	Науково-дослідна		

	Виховна		
--	---------	--	--

Індивідуальний план роботи практиканта на третій тиждень виробничої практики

День тижня	Вид роботи	Зміст роботи магістранта	Відмітка про виконання
понеділок	Навчально-методична		
	Науково-дослідна		
	Виховна		
вівторок	Навчально-методична		
	Науково-дослідна		
	Виховна		

середа	Навчально-методична		
	Науково-дослідна		
	Виховна		
четвер	Навчально-методична		
	Науково-дослідна		
	Виховна		
п'ятниця	Навчально-методична		
	Науково-дослідна		

	Виховна		
--	---------	--	--

Орієнтовний розподіл видів діяльності на період виробничої практики

Тиждень перший

День перший

Завдання

1. Ознайомтесь із Законом України «Про вищу освіту».
2. Ознайомтесь із організацією цілісного педагогічного процесу в ЗВО та його етапами. Складіть резюме.

День другий

Завдання

1. Ознайомтеся з роботою кафедри (за фахом) як організаційно-функціональною структурою ЗВО за планом:
 - а) види діяльності викладачів
 - б) знайомство з документацією
 - в) наукова діяльність викладачів
 - г) матеріально-технічне забезпечення
 - д) організація методичної роботи.
2. Складіть звіт за поданим планом.

День третій

Тема «Методи навчання у ЗВО»

Завдання

Складіть конспект за планом:

1. Класифікація методів навчання у ЗВО.
2. Характеристика груп методів.
3. Вибір викладачами методів навчання.

День четвертий

Тема «Специфіка професійної діяльності педагога вищої школи»

Завдання

1. Визначте сутність педагогічної діяльності викладача ЗВО.
2. Поясніть відмінності у діяльності вчителя школи і викладача ЗВО.
3. Охарактеризуйте основні напрями діяльності викладачів ЗВО.
4. Наведіть приклади навчального навантаження 2-3 викладачів.

День п'ятий

Тема «Студент як суб'єкт педагогічної діяльності»

Завдання

1. Схарактеризуйте студентство як соціальну групу, розкрийте її специфіку.
2. Проведіть співбесіду зі студентами різних курсів. З'ясуйте специфіку їх труднощів у навчанні.
3. Ознайомтеся з органами студентського самоврядування.

4. Складіть звіт за темою.

Тиждень другий

Тема «Відвідування та аналіз лекцій і практичних занять. Підготовка та проведення навчальних занять у ЗВО»

Завдання 1

Відвідайте та проаналізуйте за поданим планом 5 лекцій та 5 семінарських (практичних) занять.

Завдання 2

Підготуйте і проведіть 5 лекцій і 5 практичних занять з дисциплін кафедри. Зробіть самоаналіз проведених занять.

Тиждень третій

Тема «Науково-дослідна робота студентів у ЗВО. Організація виховної роботи зі студентами»

Завдання 1

Ознайомтеся з науково-дослідною роботою кафедри.

План роботи

1. Науково-дослідна діяльність кафедри.
2. Публікації викладачів кафедри. Складіть 2 анотації на статті.
3. Ознайомтеся з роботою наукового студентського гуртка кафедри.
4. Складіть звіт.

Завдання 2

1. Ознайомтеся із роботою куратора академічної групи.
2. Підготуйте та проведіть кураторську годину.
3. Представте план-конспект (сценарій) виховного заходу.

Завдання 3

Систематизація, узагальнення, оформлення документації навчально-наукового стажування.

Таблиця оцінювання проведених лекцій і практичних занять

Дата	Назва предмета	Тема	Оцінка	Підпис викладача

ЗВІТ

Відвідано ____ лекцій, ____ практичних занять, ____ організаційно-виховних годин

Проведено ____ лекцій, ____ практичних занять, ____ організаційно-виховних годин

Виготовлено наочність (або дидактичний матеріал) _____

Проведено лекцію на тему

Проведено лекцію на тему

Проведено практичне заняття на тему

Проведено практичне заняття на тему

Проведено виховний захід (організаційно-виховну годину, тренінг тощо) на тему:

Зібрано практичний матеріал до наукової роботи на тему: _____

Місце проведення стажування _____

Керівник науково-педагогічного стажування _____

Зведена відомість з виробничої практики

Оцінки, що поставили викладачі:

За залікові лекції _____

Практичні заняття _____

Науково-дослідну діяльність _____

Виховну роботу _____

Підсумкова оцінка з виробничої практики (виставляється керівником)

“ ” _____ 20____ р.

ЛИСТ УЗАГАЛЬНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Група _____

ПІБ студента _____

ПІБ керівника _____

№ п/ч	Вид діяльності студента	Максимальні бали за діяльність	Кількість балів, що отримав студент	ПІБ та підпис керівника-методиста
1.	Індивідуальний план роботи практиканта-стажиста	1		
2.	Силабус з дисципліни	9		
3.	Відвідування лекцій та практичних занять з аналізом і самоаналізом	10		
4.	Самостійне проведення 1 залікової лекції та 2 залікових практичних занять з розробленими методичними матеріалами	30		
5.	Індивідуальне завдання на науково-дослідну роботу (кваліфікаційна робота)	2		
6.	Участь у наукових конференціях	6		
7.	Тези або доповідь за темою проведеного дослідження або текст наукової статті	6		
8.	Участь у роботі студентського наукового гуртка	6		
9.	Допомога студентам у підготовці наукових матеріалів	5		
10.	Орієнтовний план роботи куратора ЄКТС на семестр	2		
11.	Конспект виховного заходу зі студентами академічної групи	3		
12.	Проведення організаційно-виховної години	5		
13.	Відвідування гуртожитку	1		
14.	Аналіз виховного заходу колег-практикантів	2		
15.	Проведення заходу в гуртожитку	5		
16.	Оформлення документації	5		
Разом		100		

ДОДАТКИ

ДОДАТОК 1

БЛАНК ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАУКОВОГО ЗАВДАННЯ НА ВИРОБНИЧУ ПРАКТИКУ ЗА ТЕМОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Студент _____

Назва установи _____

	Назва завдання	Форма звіту

Дата отримання завдання: _____

З завданням ознайомлен (а): _____

Конспект лекції практиканта-стажиста

Назва дисципліни _____

Дата проведення _____ **Курс** _____ **Група** _____

Спеціальність _____

Тема:

Мета вивчення:

План лекції

Зміст лекції

Контрольні питання

Питання для самостійної роботи

Список рекомендованих джерел

Конспект практичного заняття, яке проводив стажист

Назва дисципліни _____

Дата проведення _____ **Курс** _____ **Група** _____

Спеціальність _____

Тема:

Мета вивчення:

Література:

Обладнання:

Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу

Хід практичної роботи:

Завдання:

Орієнтовна схема аналізу відвіданого заняття (Лекція 1)

Назва дисципліни _____
 Дата відвідування _____ Курс _____ Група _____
 Спеціальність _____
 П.І.Б. викладача _____ Кафедра _____
 Тема заняття _____
 Мета відвідування _____

 Вид заняття _____

Критерії оцінки якості лекції	Кількість балів	Особисті помітки магістра
1. Зміст – науковий рівень		
відповідність досягненням науки і практики		
Наявність узагальнення		
Відображення проблемних моментів		
Постановка наукових проблем		
Відповідність змісту програми та навчальному плані		
Виховна роль лекції		
2. Професійна діяльність		
Формування професійного світогляду у студентів		
Виховання любові до майбутньої професії, зв'язок навчання з життям		
3. Методичний рівень лекції		
Застосування прийомів та методів активізації пізнавальної діяльності студентів, контроль знань		
Наступність навчання матеріалу, його структурно-логічні		

зв'язки з попереднім матеріалом		
Наявність та якість використання ТЗН, іншого унаочнення		
4. Структура лекції		
Чіткість формування теми, мотивація та доведення мети заняття		
Логічність викладу матеріалу, викладення кожного запитання плану при послідовному викладі змісту лекції, наявність переліку літератури, вступу та висновку, завдання до самостійної роботи		
5. Стил лекції		
Ясність, чіткість та доступність викладу думок		
Темп розповіді, можливість конспектування		
Контакт з аудиторією, активність та наявність зворотного зв'язку		
Раціональне суміщення усного викладу матеріалу з використанням дошки, ТЗН		
6. Майстерність лектора		
Впевненість знань викладача свого предмету, його загальна ерудиція		
Емоційність, культура мови, жести, зовнішній вигляд		
Тактовність і поважне ставлення до студентів		
Стриманість дискусії та відповідях на запитання		

студентів		
Уміння зняти напруженість та втому аудиторії		

Пояснення: бали виставляються з кожного з 6 критеріїв оцінки якості, виходячи з таких рекомендацій:

9-8 балів – якість проявляється в усіх складових критерію;

7-6 балів – якість проявляється досить часто;

5-4 балів – якість проявляється у 50% складових;

3-2 балів – якість проявляється рідко;

1 бал – якість майже відсутня

Заняття відвідав _____ З аналізом ознайомився _____

Аналіз практичного (семінарського) заняття 1

Викладач _____

Дисципліна _____ Дата відвідування _____

Група _____

Кількість студентів за списком _____ Присутні _____

Відсутні _____

Тема заняття _____

Мета відвідування _____

Підготовка аудиторії до заняття, організаційний момент

Опитано _____ Оцінки _____ Затрачено часу _____

Короткий аналіз опитування (чіткість формулювання запитань, об'єктивність і мотивування оцінок, методи заохочення, рівень активізації студентів, якість виявлених знань)

Ефективність використання часу на занятті _____

Аналіз майстерності викладача – тип заняття; структура і логічна будова окремих елементів заняття; методи і прийоми, застосовані на занятті; зв'язок між теорією і практикою; наочність; засоби підвищення ефективності викладання і активізації розумової діяльності студентів _____

Поведінка студентів (активність процесу пізнання, дисципліна)

Поведінка викладача (контакт з аудиторією, педагогічний такт, культура мови, ерудиція, такт, стиль і тон у роботі, індивідуальний підхід) _____

Результати заняття (наявність і характеристика плану заняття, його виконання, відповідність теми заняття тематичному плану, досягнення мети заняття, якість засвоєння матеріалу студентами) _____

Висновки і пропозиції (позитивні сторони і недоліки) _____
